

Punkte	
Eksamihinne	
Aastahinne	
Teema nr	

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM

ÜHISKONNAÕPETUS

13. JUUNI 2019

Õpilase ees- ja perekonnanimi: _____

Isikukood: | | | | | | | | | | | | | | | |

Kool: _____

Maakond/linn: _____

MEELESPEA

1. Mõttele rahulikult, aega on 2 tundi ja 30 minutit.
2. Eksamitöö küsimustele vastamise järjekord vali ise.
3. Enne vastamist loe tähelepanelikult tööjuhendeid.
4. Vastamisel on lubatud kasutada põhiseadust.
5. Kirjuta vastused loetavalt ja üheselt mõistetavalt selleks ettenähtud kohtadele.
6. Kirjuta eksamitöö sinise või musta tindi või pastakaga. Harilikku pliiatsit kasutada ei ole lubatud.
7. Paranduste tegemisel tõmba vale vastus maha ja kirjuta selle asemele õige vastus.
8. Vastust üle kirjutada ega korrektuurpliiatsit või -linti kasutada ei ole lubatud.

I. ÜHISKOND JA SOTSIAALSED SUHTED (17 p)**1. Ühiskonna kolm sektorit.** (4 p)

1.1. Kirjuta tabelis toodud eesmärgi juurde, kas see iseloomustab avalikku sektorit (A), erasektorit (E) või kolmandat sektorit (K).

Eesmärk	Sektor (A, E, K)
Kohaliku elu ja inimeste ühtekuuluvustunde edendamine. Sektori eesmärgiks pole rahalise tulu teenimine.	
Ühiskonna arengu koordineerimine ja juhtimine ning inimeste igapäevaelu ja toimetulekut puudutav poliitika.	
Ühiskonnale vajalike ressursside tootmine ning nendega kauplemise kaudu tulu teenimine.	

1.2. Mis sektorisse kuuluvad järgmised institutsioonid? Tee sobivasse lahtrisse pluss (+).

Kõik õiged 3 p, 4-5 õiget 2 p, 2-3 õiget 1 p.

	Avalik sektor	Erasektor	Kolmas sektor
AS Kodanik			
Siseministeerium			
MTÜ Vaba Noor			
Eesti Kaitseväge			
Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ			
Oleviste kiriku kogudus			

2. Sotsiaalne tõrjutus. (4 p)

2.1. Mida tähendab sotsiaalne tõrjutus? Märki õige vastus plussiga (+).

Rahvastiku järjestamine ressursside, sh majanduslike näitajate ja sotsiaalsete tegurite alusel	
Ühiskondlikud tunnused, mille järgi saab inimesi eristada, näiteks nende majanduslik olukord, haridustase, perekonnaseis jms.	
Olukord, kus indiviidi ja ühiskonna vahelised sidemed on katkenud ja inimene ei saa ühiskonna majanduslikus, sotsiaalses, poliitilises ja kultuurilises elus osaleda.	

2.2. Sotsiaalse tõrjutuse üks põhjus on inimese erivajadus. Too näide takistusest, mis raskendab erivajadusega inimesel ühiskonnaelus osaleda.

2.3. Nimeta üks abinõu, kuidas riik saab kaasata erivajadusega inimest ühiskonnaellu.

2.4. Nimeta peale erivajaduse veel üks sotsiaalse tõrjutuse põhjus.

Täidab
hindaja

4 p

ÜL 1

1p

3p

4 p

ÜL 2

1p

1p

1p

1p

3. Sotsiaalmeedia ja eetika. (4 p)

Vasta küsimustele allika ja oma teadmiste põhjal.

Marika Korolev saavutas kohtus teda solvanud anonüümsete kommentaatorite üle võidu (01.11.2018)

Anonüümsete kommentaatorite üle kohtus võidu saavutanud näitleja Marika Korolevi esindanud advokaadi Robert Sarve sõnul liigub trend selles suunas, et internetis niisama enam kellegi kohta arvamust avaldada ei saa.

„Laimajate vastutusele võtmine ei ole teab mis keeruline,“ kommenteeris advokaat Robert Sarv /.../ Eesti Päevalehes ilmunud lugu sellest, kuidas näitleja Marika Korolev nõudis ämmaemandate ühingu portaaltalt Perekooll välja teda 2015. aastal solvanud kommentaatorite IP-aadressid, kes pidid seepeale hüvitama talle tekitatud moraalse kahju. /.../

Marika Korolevi juhtumi puhul üllatas Sarve enim see, et anonüümset solvanud kommenteerijate näol oli tegemist lugupeetud inimestega Eesti eri paigust, kellega suheldes ei mõtlekski, et nad võiksid midagi sellist kirjutada.

„Internet on sisuliselt nagu linnaväljak, lihtsalt virtuaalne ja me ei kujuta ette, et näiteks keegi lugupeetud inimene läheb Vabaduse väljakule ja hakkab seal kellegi kohta niimoodi arvamust avaldama,“ kirjeldas Robert Sarv.

Kuigi avaliku elu tegelased peavadki oma ühiskondlikust positsioonist tulenevalt taluma kriitilisi arvamusi, läheb advokaadi sõnul kommentaaride piir sealt, mis on ühiskonda sobiv ja põhjendatud. „Ebaõigeid faktiväiteid ei tohi avaldada mitte kellegi suhtes,“ sõnas Sarv, lisades, et näitleja Korolevi kohta seda tehti.

Allikas: <https://www.postimees.ee/6418348/marika-korolev-saavutas-kohtus-teda-solvanud-anonuumsete-kommentaatorite-ule-voidu>

3.1. Mis on artikli peamine sõnum?

3.2. Milline oli kohtu otsus näitlejat solvanud anonüümsete kommentaatorite osas?

3.3. Mis on advokaadi arvates sotsiaalmeedias avaldatud avaliku elu tegelaste elu kajastavate kommentaaride piir?

3.4. Kas sinu arvates peaksid inimesed meedias ja sotsiaalmeedias kommenteerima alati oma nime all või peaks jääma anonüümse kommenteerimise võimalus? Märgi valik plussiga (+) ja põhjenda oma seisukohta.

Kommenteerimine oma nime all

☐

Anonüümne kommenteerimine

☐

Põhjendus: _____

Täidab
hindaja

4 p

☐

ÜL 3

1 p

☐
7

1 p

☐
8

1 p

☐
9

1 p

☐
10

4. Reklaam ja tarbimine. (5 p)

Vaata reklaamplakatite näiteid ja vasta küsimustele.

A

B

C

4.1. Kirjuta reklaamiliigi ette seda iseloomustava näite täht.

☐	kommertsreklaam
☐	valimisreklaam
☐	sotsiaalreklaam

4.2. Kes ja miks tellib ning postitab sotsiaalreklaami?

Kes: _____

Miks: _____

4.3. Millisest riigiasutusest saab inimene abi, kui ta on mõnda kaupa või teenust ostes petta saanud ja tema õigusi on rikutud?

4.4. Nimeta üks tarbimisühiskonna poolt tekitatud probleem.

Täidab
hindaja

5 p

☐ ÜL 4

1 p ☐ 11

2 p ☐ 12

1 p ☐ 13

1 p ☐ 14

II. RIIK JA VALITSEMINE (23 p)

1. Eesti Vabariigi põhiseadus ja põhiseaduslik valitsemine. (7 p)

1.1. Mis aastast kehtib praegune Eesti Vabariigi põhiseadus?

_____ aastast

1.2. Kuidas saab muuta põhiseaduse I peatükki „Üldsätted“?

1.3. Leia põhiseaduse abil vastused tabelis esitatud küsimustele, kas jah või ei. Kirjuta tabeli parempoolsesse veergu vastav põhiseaduse paragrahv. Iga õige rida annab punkti.

	Jah/Ei	Põhiseaduse §
Kas vabariigi presidendi õigus on välja kuulutada seadused?		
Kas vabariigi president võib süüdimõistetule armu anda?		
Kas riigikogul on õigus välja kuulutada sõjaseisukord?		
Kas vabariigi valitsus võib mõista õigust?		
Kas vabariigi valitsus võib valida vabariigi presidenti?		

2. Valimised ja valitsemine. (6 p)

2.1. Demokraatlikud valimised on perioodilised. Mitme aasta järel toimuvad Eestis järgmised valimised?

- 1) riigikogu valimised _____
- 2) vabariigi presidendi valimised _____
- 3) kohaliku omavalitsuse volikogude valimised _____

2.2. Millal toimusid viimased riigikogu valimised? Nimeta kuu ja aasta.

2.3. Kes on Eesti Vabariigi peaminister? Märki ees- ja perekonnanimi.

2.4. Mitme erakonna esindajatest on moodustatud praegune valitsus?

2.5. Kuidas nimetatakse mitme erakonna esindajatest moodustatud valitsust?

2.6. Nimeta üks olukord, mille puhul vabariigi valitsus astub tagasi.

Täidab
hindaja

7 p

ÜL 1

1 p

1 p

5 p

6 p

ÜL 2

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

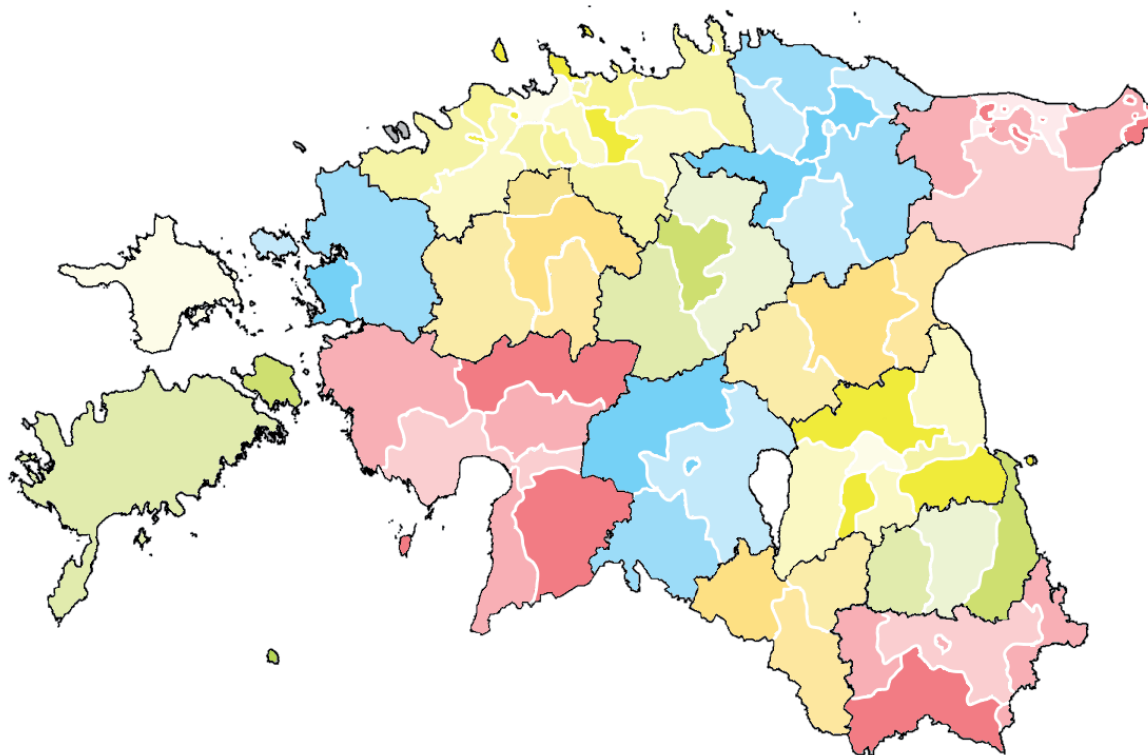
1 p

3. Haldusjaotus. (6 p)

Täidab
hindaja

6 p

ÜL 3

Must joon – maakonna piir, valge joon – valla piir

3.1. Mitu maakonda on Eestis?

_____ maakonda

1 p

3.2. Mitu valda on Jõgevamaal?

_____ valda

1 p

3.3. Nimeta kohaliku omavalituse üksused Eestis.

1) _____ 2) _____

1 p

3.4. Nimeta suurima rahvaarvuga omavalitsusüksus Eestis.

1 p

3.5. 2017. a lõpule jõudnud haldusreformi tulemusel vähenes kohalike omavalitsuste arv. Näiteks Saare maakonnas on nüüd kolm omavalitsusüksust: Saaremaa, Muhu ja Ruhnu vald. Samuti on Eestis nüüd maakond, kus on vaid üks vald. Nimeta see ja tähista kaardil plussiga (+). Maakonna nimetamine 1 p, õige maakonna kaardil märkimine 1 p.

2 p

4. Kodakondsus. (4 p)

4.1. Otsusta, millised Eesti kodakondsust puudutavad väited on õiged (+), millised väärad (-).

Kõik õiged 2 p, 2-3 õiget 1 p.

	+ / -
Eesti kodakondsus omandatakse sünniga, saadakse naturalisatsiooni korras, taastatakse isikule, kes on kaotanud Eesti kodakondsuse alaealisena.	
Veendumuste pärast võib isikult Eesti kodakondsuse ära võtta.	
Kodakondsuse saamisel eriliste teenete eest ei pea tingimata oskama riigikeelt, eesti keelt.	
Sünniga Eesti kodakondsuse saamise puhul nõutakse, et mõlemad vanemad peavad olema lapse sünnihetkel Eesti kodakondsusega.	

4.2. Viimasel ajal on Eestis palju arutletud selle üle, et tuleks seadustada topeltkodakondsus ehk isikule on lubatud lisaks Eesti kodakondsusele ka mõne muu riigi kodakondsus. Esita üks poolt- ja üks vastuseisukoht topeltkodakondsuse lubamisele.

Poolt: _____

Vastu: _____

Täidab
hindaja

4 p

ÜL 4

2 p

29

2 p

30

III. KODANIKUÜHISKOND (13 p)

1. Kodanikuühiskonna olemus. (5 p)

Vasta küsimustele allika ja oma teadmiste põhjal.

Kodanikuühiskond hõlmab omaalgatuslikku koostööd oma huvide järgimiseks ning avalike asjade arutamises ja otsustamises osalemiseks, samuti seda koostööd võimaldavaid ühendusi, võrgustikke ja institutsioone. Siseministeerium analüüsib, kavandab ja koordineerib kodanikuühiskonna valdkonna riiklikku poliitikat, et tagada turvalise ja avatud ühiskonna kujundamisel riiklike struktuuride, kohalike omavalitsuste ja kodanikuühenduste tõhusam koostöö. /.../

Siseministeerium toetab vabariiklaste arengut oma valitsemisalas kuuluva SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KÜSK) kaudu, mille eesmärk on tugevdada kodanikuühiskonda. /.../

Kodanikuühiskonnas on oluline roll vabatahtlikel, keda tegutseb enim keskkonnakaitse, loodushoiu, säästva eluviisi, kohaliku eluedendamise, noorsootöö ning lastega töötamise valdkonnas. Abipolitseinike ning vabatahtlike maa- ja merepäästjatena panustavad vabatahtlikud ka siseturvalisuse tagamisse.

Allikas: <https://www.siseministeerium.ee/et/eesmark-tegevused/kodanikuuhiskond>

1.1. Mis on siseministeeriumi ülesanne kodanikuühiskonna edendamisel?

1 p

1.2. Nimeta teksti põhjal kaks kodanikuühiskonna tunnust.

- 1) _____
- 2) _____

1 p

1.3. Mis institutsiooni kaudu toetab siseministeerium kodanikuühiskonda?

1 p

1.4. Nimeta üks valdkond, kus kodanikud vabatahtlikult ühiskonnaelus kaasa löövad.

1 p

1.5. Riik toetab kodanikuühiskonda mitmel põhjusel. Vali üks põhjustest, märgi see plussiga (+) ja selgita valikut näite abil.

1 p

☐	kodanikud teevad tööd, mille tegemiseks riigil napib ressursse
☐	kodanikuühiskonnas tegutsemine annab inimestele vajalikke oskusi ja kogemusi
☐	aktiivne kodanik on toimetulev ka isiklikus elus ja karjääri planeerimisel
☐	aktiivne kodanikuühiskonna liige osaleb riigi valitsemises

Selgitus näitega: _____

Täidab
hindaja

5 p

ÜL 1

2. Maailmakoristuspäev. (4 p)

Vasta küsimustele allikate ja oma teadmiste põhjal.

Allikas 1. Eestlaste juhitud maailmakoristustalguga liitus 144 riiki (16.09.2018)

...lõpliku kinnituse saanud andmetel osales planeedi puhastamises kokku vähemalt 13 miljonit inimest. /.../ Suurimad prügikoristajad riikidest olid esialgsel andmetel Indoneesia – ca 3,4 miljoni, Pakistan – 3 miljoni, Ameerika Ühendriigid – 1,5 miljoni, Ukraina – 1 miljoni, Nepal – 535 000, Kõrgõzstan – 420 000, Rumeenia – 335 000 elanikuga. /.../ Maailmakoristuse juhi Eva Truuverki sõnul on numbritest olulisem siiski fakt, et eile saadeti korda midagi enneolematut, mille puhul on statistikast olulisem suhtumise muutmine, miks otsustasid inimesed erinevatel kontinentidel üheskoos ühel ja samal päeval koristama tulla. /.../

Eestis tuli Maailmakoristuspäeval peamiselt metsa ja rannikuid koristama vähemalt 9500 inimest, kokku oli registreeritud 300 koristuspaika. Iga inimese kohta koguti keskmiselt 500 liitrit ehk viis sajaliitrit kotti jäätmeid.

Allikas: <http://www.maailmakoristus.ee/2018/09/16/eestlaste-juhitud-maailmakoristusega-liitus-144-riiki/>

Allikas 2. Maailmakoristuspäeva Eesti juhi Raimo Matvere arvamusartikkel (15.09.2018)

Minu hinnangul on koristuspäev ääretult vajalik! Ka siin, Eestis. Ja seda peamiselt mõtteviisi mõjutamiseks, probleemi teadvustamiseks. Olen sel suvel koristuspäeva ette valmistades palju Eestimaal ringi liikunud ja näinud, et räpaseid kohti ning isetekkelisi prügimägesid võib leida igast piirkonnast. /.../

Jäätmete loodusesse viimine on ennekõike rumaluse ja hoolimatuse tulemus. /.../

Seda, mida inimene teeb oma kasutatud topsti või koduse üleliigse kraamiga, mõjutab enim teadlikkuse kasvatamine. Maailmakoristuspäeval osalemine on selleks suurepärane võimalus – minna loodusesse, koguda mõned tunnid (ilmselt kellegi teise poolt) sinna jäetud jäätmeid ning mõelda see kogemus enese jaoks läbi. Miks oli seda kraami seal nii palju? Millest see koosnes ja mida oleks saanud metsa toomise asemel taaskasutusse anda? Kas sa ise teeksid nii? Ja ehk kõige tähtsam – kas see tekitas sinus soovi enda tarbimiskäitumises midagi muuta või kohvitopsi tee äärde viskajale midagi meeldejäävat öelda?

Allikas: <http://www.delfi.ee/news/paevauudised/maailmakoristuspaev/maailmakoristuspaeva-eesti-juht-jah-ka-eestis-on-seda-paeva-vaja-motteviisi-mojutamiseks-probleemi-teadvustamiseks?id=83677353>

2.1. Kas sinu arvates osales maailmakoristustalgutel Eestis piisavalt inimesi? Märgi valik plussiga (+) ja põhjenda oma arvamust.

pigem piisavalt

☐

pigem vähe

☐

Põhjendus: _____

2.2. Nimeta kaks maailmakoristuspäeva eesmärki.

1) _____

2) _____

2.3. Leia allikast üks maailmakoristuspäeva Eesti juhi Raimo Matvere seisukoht koristuspäeva vajalikkusest, millega nõustud kõige enam. Põhjenda oma valikut.

Seisukoht: _____

Põhjendus: _____

Täidab
hindaja

4 p

☐

ÜL 2

SA INNOVE

1 p

☐

36

1 p

☐

37

1 p

☐

38

2.4. Mil määral maailmakoristuspäev võis muuta selles osalenud inimeste tarbimiskäitumist?
Märgi valik plussiga (+) ja põhjenda oma arvamust.

pigem muutis ☐ pigem ei muutnud ☐

Põhjendus: _____

3. Kasside turvakodu. (4 p)

Vasta küsimustele allikate ja oma teadmiste põhjal.

Allikas 1. Mittetulundusühingute seadus

- (1) Mittetulundusühing on isikute vabatahtlik ühendus, mille eesmärgiks või põhitegevuseks ei või olla majandustegevuse kaudu tulu saamine.
- (2) Mittetulundusühingu tulu võib kasutada üksnes põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks. Mittetulundusühing ei või jaotada kasumit oma liikmete vahel.

Allikas: www.riigiteataja.ee/akt/32231

Allikas 2. Kasside Turvakodu koduleht

Kasside Turvakodu on eraalgatuslik ja majanduslikult iseseisev organisatsioon hätta sattunud või hooletusse jäetud kasside abistamiseks. /.../

Meie turvakodus ja hoiukodudes ootab pidevalt oma päris kodu 150–200 tänavatelt leitud ja hoolimatute loomaomanike poolt hüljatud kassi ja kassipoega. Kassid jõuavad meile nii otse tänavatelt, heade inimeste kaudu erinevatest kohtadest nii Tallinnast kui ka mujalt Eestist, Eesti Loomakaitseeltsi kaudu, samuti loomakliinikutest, kuhu sageli sõbralikke ja toredaid kasse magamapanekuks tuuakse, kuna mingil põhjusel nad enam pererahvale ei sobi. /.../

Loomakeste eest kannavad hoolt ja otsivad neile uusi kodusid 10 – 15 kassisõbrast vabatahtlikku, kes teevad seda põhitöö kõrvalt oma vabast ajast ja sageli ka oma raha eest.

Allikas: <https://kassideturvakodu.ee/>

3.1. Tõesta allikatele toetudes, et Kasside Turvakodu on mittetulundusühing.

3.2. Põhjenda allika näitele tuginedes, et vabatahtliku kaasalöömine kasside turvakodu töös on ühtlasi heategevus.

3.3. Nimeta üks põhjus, miks kasside turvakodu tegevus on oluline või vajalik nii vabatahtlikule kui ka kohalikule kogukonnale.

Vabatahtlikule: _____

Kohalikule kogukonnale: _____

Täidab
hindaja

1 p

39

4 p

ÜL 3

1 p

40

1 p

41

2 p

42

IV. MAJANDUS (12 p)

1. Tööturg. (5p)

Vasta küsimustele allika ja oma teadmiste põhjal.

Toomas Tamsar: Tööjõupuudus on varsti meie kõigi probleem (17.01.2018)

Statistikaameti rahvastikuproгноosi kohaselt väheneb Eesti rahvaarv kuni aastani 2040 aastas keskmiselt 4800 inimese võrra. Tööealiste inimeste arv väheneb samal ajal isegi kiiremini ja pensioniealiste arv kasvab. Arvutuslikult jääb edaspidi igal aastal keskmiselt 10 000 tööealist inimest puudu, et ülalpeetavate määr tööealistesse jääks samaks. Kõik tööealistest aga ei tööta ega maksa makse. Praegu on Eestis umbes 13 000 töökohta vabad.

Kuigi riik on alustanud töövõimereformiga, mis aitab kaasa vähenenud töövõimega inimeste töötuleku toetamisele, alguse on saanud pensionireform ja riigireform, on need siiski vaid üksikud arglikud sammud ja võtavad omajagu aega, et probleemile mingit leevendust pakkuda. Kiireima lahendusena on Tööandjad välja pakkunud lühiajaliste töölubade välja andmise lihtsustamist.

Allikas: <https://www.employers.ee/uudised/toojoupuudus-on-varsti-meie-koigi-probleem/>

1.1. Leia tekstist näide, mis tõestab, et iive on Eestis negatiivne.

1 p 43

1.2. Leia tekstist näide, mis tõestab, et Eesti elanikkond vananeb.

1 p 44

1.3. Kas fakt, et Eestis on praegu vaba umbes 13 000 töökohta, näitab valitsevat tööpuudust või tööjõupuudust?

1 p 45

1.4. Nimeta üks abinõu, millega riik üritab tööjõupuuduse probleemi kontrolli all hoida.

1 p 46

1.5. Kas sinu arvates peaks tööjõu puuduse korral sekkuma eelkõige riik või vastutab endale töötajate leidmise eest iga tööandja ise? Märgi sobiv vastus plussiga (+) ja põhjenda oma seisukohta.

1 p 47

sekkub riik

vastutab tööandja

Põhjendus: _____

Täidab
hindaja

5 p

ÜL 1

SA INNOVE

2. Maksud ja töötasu. (4 p)**2.1. Mis amet tegeleb Eestis riiklike maksude arvestamise ja tasumise õigsuse kontrollimisega?**

2.2. Leia loetelust neli riiklikku maksu ja märgi need numbrite abil joonele.*Kõik õiged 2 p, 2-3 õiget 1 p.*

Loetelu: 1. sotsiaalmaks 2. reklaamimaks 3. käibemaks 4. maamaks 5. parkimistasu
6. aktsiisid 7. teede ja tänavate sulgemise maks

Riiklikud maksud: _____, _____, _____, _____**2.3. Mille poolest erineb netopalk brutopalgast?**

3. Turumajanduse põhijooned ja mõisted. (3p)**Leia igale sõnaseletusele sobiv mõiste ning kirjuta selle mõiste number tabeli sobivasse lahtrisse.****Üks mõiste on nimekirjas üleliigne. Kõik õiged 3 p, 4 õiget 2 p, 2-3 õiget 1 p.**

Sõnaseletus	Mõiste nr
Sotsiaalset väärtust omav kaup või teenus, mida jaotatakse ilma turu vahenduseta (tasuta) ning mida tarbib enamik ühiskonna liikmeid, nt raadio- ja telesaated, üldharidus, liiklusräät, pargid ja puhkealad.	
Süsteem, kus ühed pakuvad oma tööjõudu ehk oskusi ja teadmisi, teised aga töökohti.	
Riigi poliitika elanike toimetuleku kindlustamiseks rahaliste väljamaksete ja hoolekandeteenuste abil.	
Pikaajalise kasusaamise eesmärgil tehtav ost või rahapaigutus.	
Arenenud riikides valitsev majandussüsteem, mida iseloomustab majandusvabadus, konkurents ning hinna kujunemine nõudmise-pakkumise suhte tulemusena.	

1 – turumajandus

2 – ühishüvis

3 – investering

4 – sotsiaalne turvalisus

5 – tööturg

6 – kasum

Täidab
hindaja

4 p

 ÜL 2

1 p

 48

2 p

 49

1 p

 50

3 p

 51 ÜL 3

V. ARVAMUSLUGU (10 p)

Täidab
hindaja

10 p

Vali kolmest teemast üks ja kirjuta arvamust. Vastamisel kasuta ära kõik märksõnad, ava nende sisu ja **lisa vähemalt kaks asjakohast näidet**. Märksõnade kasutamise järjekord vali ise. Pea meeles, et arvamust sisestades, teemaarendus ja kokkuvõtte peavad moodustama seotud terviku ning peegeldama sinu seisukohta või hinnangut käsitletava teema osas. Teksti pikkus peaks olema vähemalt 120 sõna.

1. Riigikogu valimistel osalemisega saavad kodanikud kujundada tuleviku Eestit

Märksõnad: kodanikuaktiivsus, erakonnad, valimislubadused, seadused, rahulolu

2. Minu unistuste kool

Märksõnad: õppekava, õpilasmavalitsus, juhtimine, oskused, õppemeetodid

3. Ausast maksumaksmisest võidab üksikisik ja kogu ühiskond

Märksõnad: maksusüsteem, ravikindlustus, töötuskindlustus, laenuvõimalused, tuludeklaratsioon

Hindamine

Struktuur 1 p – tekst on tervik, sellel on sisestades, teemaarendus ja kokkuvõtte

Märksõnad 5 p – iga märksõna sisu on avatud õiges kontekstis ja faktiliselt korrektselt (punkti saamiseks ei piisa ainult märksõna kasutamisest lauses)

Näited 2 p – oma väidete illustreerimiseks on esitatud teemakohased ja korrektsed näited

Järeldused 2 p – esile on toodud teemaga seotud isiklik arvamus/järeldus/hinnang, mis põhineb esitatud väidetel ja näidetel

Hindajale:

Struktuur

Märksõnad

Näited

Järeldused

1 p

5 p

2 p

2 p

MÄRKMED:

MÄRKMED